

III kooliastme ainekava	
Õppeaine	Muusika
Kooliaste	III kooliaste
Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud	
<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • huvitub muusikast kui kunstiliigist, väärtustab muusikat ning muusikategevust kultuuri ja igapäevaelu rikastajana; • teadvustab muusika võimalusi vaimse, füüsilise ja emotsionaalse tasakaalu loomisel; • osaleb aktiivselt musitseerimises: tegutseb koos teistega, vastutab enda tegevuse eest rühmas (klassis, kooris, ansamblis); • arendab loomeideid muusikalise eneseväljenduse kaudu: katsetab ideid muusikategevustes, leiab lahendusi esile kerkinud probleemidele, hindab isikupära ja erinevaid lahendusi ning on püsiv ja järjekindel; • tunnetab ja rakendab liikudes muusika karakterit ja väljendusvahendeid; • väärtustab kodukoha ja Eesti muusikapärandit ning nüüdismuusikat, on traditsioonide edasikandja laulja ja/või pillimängijana ning osaleb laulupidudel; • teadvustab muusikat kui kultuuridevahelist suhtluskeelt, väärtustab kultuurilist mitmekesisust; • tegutseb eetilisel ja ohutult (sh autoriõigust arvestades) nii reaalsetes kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades, suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonnasse; • valib endale meelepärase(d) muusikaga tegelemise viisi(d), hindab oma kogemust ja jagab seda kaaslastega; • teadvustab, et teadlikuma musitseerimise aluseks on muusikaline kirjaoskus, mille hulka kuuluvad helivältsed, rütmifiguurid ja pausid; kaheksandiktaktimõõt laulurepertuaarist tulenevalt; ühe võtmemärgiga helistikud ja repertuaarist tulenevalt kahe võtmemärgiga helistikud; bassivõti repertuaarist tulenevalt; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele; • mõistab, kuidas huvi muusika vastu ning muusikaoskused võimaldavad Kujundada sellest elukestva harrastuse või elukutse. 	
Klass	8. klass
Muusika kuulamine ja muusikaõpetus	
Õpitulemused	Õppesisu
<ul style="list-style-type: none"> • eristab kõla ja kuju järgi erinevaid muusikainstrumentide liike ja oskab nimetada peamiseid pille; • võrdleb ning eristab eesti ja teiste rahvaste (Hispaania, Ladina-Ameerika ja 	<p>Muusikainstrumentid. Eristatakse kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löök- ja klahvpille. Tutvutakse kammeransamblite koosseisudega (klaveritrio, keelpillikvartett jt).</p>

<p>Põhja-Ameerika) muusikat: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest;</p> <ul style="list-style-type: none"> • analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega; • uurib kodukohta ja Eesti muusikaelu, oskab nimetada heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi; • rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi; • tutvub muusikaga tegelemise võimalustega, muusikaga seonduvate elukutsete ning õppimisvõimalustega; • seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga; • järgib autorikaitse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet virtuaalkeskkondades. 	<p>Heli ja selle omadused. Elektrofonid. Arvutimuusika. Tutvutakse heli ja selle omadustega ning eristatakse kõla ja kuju järgi akustilisi ja elektroonilisi muusikainstrumente. Tutvutakse arvutimuusika arengulooga ja selle loomise võimalustega.</p> <p>Muusikatööstus. Tutvutakse muusikatehnika arengulooga. Õpitakse tundma autorikaitse seadust ja autoriõigusega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis).</p> <p>Maailma rahvaste muusika. Kuulatakse ja õpitakse valikuliselt tundma ja eristama Hispaania, Ladina-Ameerika ja Põhja-Ameerika rahvaste muusikat.</p> <p>Autorid ja artistid. Tutvutakse laulu või muusikapala autoritega ja (eelkõige eesti) artistidega, valikuliselt erinevate heliloojatega (nt eesti ja õpitava repertuaariga seotud heliloojatega).</p> <p>Kontsert. Korratakse kontserdikülastaja hea käitumise tavasid. Kirjeldatakse kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult.</p>
<p>Mõisted: tämber, heli, kaja, akustika, elektrofon, akustiline ja elektrooniline muusikainstrument, arvutimuusika, levimuusika, muusikatööstus ja -äri, artist, produtsent, mänedžer, autoriõigus jt.</p>	
<p>Praktiliste tööde valik</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rühmatöö võistlusena muusikainstrumentide nimetamise ja liigitamise kohta. • Erinevate pillide ja pillirühmade kõla eristamine, iseloomustamine, võrdlemine kas üksi, paaris või rühmatööna, oma arvamuse põhjendamine. • Eesti, Hispaania, Ladina-Ameerika ja Põhja-Ameerika muusika eristamine, iseloomustamine, võrdlemine nii üksi, paaris kui rühmatööna, oma arvamuse põhjendamine. • Muusika kuulamisega seotud ülesanded. • Arvamuse avaldamine / arvustuse kirjutamine muusikaürituse (kontsert, muusikalavastus) või õpitud rahvaste muusika, heliloojate ja artistide kohta. • Arutelu kirjutamine: õppija muusikaeelistuse tutvustus ja analüüs või õppija koolivälise muusikalise tegevuse tutvustus või muusika tähtsusest ja rollist õppija elus. 	

Musitseerimine Musitseerimise rakendamisel lähtutakse täiskasvanuõppe eripärast ja õppijate individuaalsetest väljakujunenud oskustest ja vajadustest.	
Õpitulemused <ul style="list-style-type: none"> • laulab ühehääelseid laule kooli üritustel ja/või klassitunnis; • osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut; • kasutab musitseerides varasemalt omandatud muusikateadmisi ja -oskusi; • väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, on laulupidude traditsiooni edasikandja kuulaja või koorilauljana ning analüüsib kogetut; • laulab peast Eesti Vabariigi hümnit „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), tunneb laule „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen / J. Leesment), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter / E. Vetemaa) ja „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär / L. Tungal). • tunneb oma hääleaparaati ja teab, et häält on vaja hoida. 	Õppesisu Õpitakse laulma peast Eesti hümnit ja tundma kooliastme ühislauke: „Eestlane olen ja eestlaseks jään“, „Laul Põhjamaast“ ning „Oma laulu ei leia ma üles“. Tutvustatakse laulupeo traditsiooni. Laudatakse tähtpäevadega seotud laule. Tutvustatakse laulude autoreid. Tutvustatakse häälehoitu. Pillimängu rakendatakse individuaalselt ning võimalusel ühismusitseerimisel tunni teemade illustreerimiseks või rütmiliste kaasmängude loomiseks koolis olemasolevate pillidega.
Klass	9. klass
Muusika kuulamine ja muusikaõpetus	
Õpitulemused <ul style="list-style-type: none"> • võrdleb ja eristab muusika esituskoosseise, lavamuusika žanre, hääleliike, eri muusikastiile, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut; • võrdleb ning eristab eesti ja teiste rahvaste (Itaalia, Prantsusmaa, Aafrika) muusikat: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest; • tunneb häälehügieeni ja oskab kaitsta oma hääleaparaati; • analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi suuliselt või 	Õppesisu Ansambel ja orkester. Muusikanäidete abil tutvutakse ansambli koosseisude ning orkestri kujunemise, liikide ja koosseisudega. Õpitakse tundma sümfooniaorkestri koosseisu ning paigutust. Tutvutakse Eesti (esindus)orkestritega. Hääl. Tutvutakse hääleorganitega (hingamiseliinid, hääletekijad, resonaatorid), hääle tekkimise protsessiga, häälemurde ning hääle hoidmise viisidega. Kuulatakse ning eristatakse hääleliike. Maailma rahvaste muusika: Itaalia, Prantsusmaa, Aafrika. Kuulatakse ning

<p>kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega;</p> <ul style="list-style-type: none"> • uurib kodukohta ja Eesti muusikaelu, oskab nimetada heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi; • rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi; • teeb valiku muusikaga tegelemise võimalustest, teab muusikaga seonduvaid elukutseid ning õppimisvõimalusi; • seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga; • järgib autorikaitse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet virtuaalkeskkondades. 	<p>õpitakse tundma Itaalia, Prantsusmaa ja Aafrika muusikat.</p> <p>Muusikateater: ooper, operett, muusikal, ballett. Näidete abil õpitakse tundma muusikateatri nelja olulisemat alaliiki: ooper, operett, muusikal, ballett. Tutvutakse ooperi, opereti, muusikali ja balleti kujunemise looga ning kuulatakse olulisemate heliloojate (Giuseppe Verdi, Georges Bizet, Jacques Offenbach, Andrew Lloyd Webber, Pjotr Tšaikovski jne) loomingut. Tutvutakse ja luuakse seosed lavamuusika arenguga Eestis.</p> <p>Heliloojad ja interpreetid. Tutvutakse valikuliselt seoses käsitletavate teemadega (eelkõige eesti) interpretide ja artistidega ning erinevate heliloojatega.</p> <p>Džässmuusika. Tutvutakse ülevaatliselt džässmuusika kujunemise looga. Näidete abil tutvutakse džässmuusika põhijoonte, suuremate stiilide ja olulisemate maailma ja eesti džässmuusika heliloojate muusikaga ning iseloomustatakse kuuldu.</p> <p>Filmimuusika. Tutvutakse filmimuusika ajaloo etappidega. Kuulatakse näiteid maailma ja eesti filmimuusikaheliloojate muusikast ning iseloomustatakse kuuldu.</p> <p>Kontsert. Korraldatakse kontserdikülastaja hea käitumise tavasid. Kirjeldatakse kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult.</p>
<p>Mõisted: duo, trio, kvartett, kvintett, sekstett, septett, oktett, keelpillikvartett, klaveritrio, sümfooniaorkester, kammerorkester, puhkpilliorkester, rahvapilliorkester, džässorkester, dirigent, partituur, instrumentaalkontsert, sopran, koloratuursopran, metsosopran, alt, tenor, kontratenor, bariton, bass, libreto, lavastaja, aaria, retsitatiiv, koreograaf, improvisatsioon, bluus, gospel, spirituaal, <i>ragtime</i>, sving, filmimuusika, <i>soundtrack</i>.</p>	
<p>Praktiliste tööde valik</p> <ul style="list-style-type: none"> • Paaris- või rühmatöö tunnis käsitletava teema kohta. • Eesti, Prantsusmaa, Itaalia ja Aafrika muusika iseloomustamine või eristamine ja võrdlemine nii üksi, paaris kui rühmatööna, oma arvamuse põhjendamine. • Muusika kuulamisülesanded. 	

- Arvamuse avaldamine / arvustuse kirjutamine muusikaürituse (kontsert, muusikalavastus) või õpitud rahvaste muusika, heliloojate ja interpreetide kohta.
- Arutelu kirjutamine õppija koolivälisest muusikalisest tegevusest või muusika tähtsusest ja rollist õppija elus.

Musitseerimine

Musitseerimise rakendamisel lähtutakse täiskasvanuõppe eripärast ja õppijate individuaalsetest väljakujunenud oskustest ja vajadustest.

Õpitulemused

- laulab ühehääelseid laule kooli üritustel ja/või klassitunnis;
- osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut;
- kasutab musitseerides varasemalt omandatud muusikateadmisi ja -oskusi;
- väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, on laulupidude traditsiooni edasikandja kuulaja või koorilauljana ning analüüsib kogetut.
- laulab peast Eesti Vabariigi hümnid „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), tunneb laule „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks / L. Koidula), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oxford / (V. Oxford), „Saaremaa valss“ (R. Valgre / D. Vaarandi), „Mul meeles veel“ (R. Valgre / K. Kikerpuu);
- tunneb oma hääleparaati ja teab, et häält on vaja hoida.

Õppesisu

Õpitakse laulma peast Eesti hümnid ja tundma kooliastme ühislaule: „Mu isamaa on minu arm“, „Jää vabaks, Eesti meri“, „Saaremaa valss“ „Mul meeles veel“.

Tutvustatakse laulupeo traditsiooni.

Lauldakse tähtpäevadega seotud laule.

Tutvustatakse laulude autoreid.

Tutvustatakse häälehoitu.

Pillimängu rakendatakse individuaalselt ning võimalusel ühismusitseerimisel tunni teemade illustreerimiseks või rütmiliste kaasmängude loomiseks koolis olemasolevate pillidega.